

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laiksi rajavartiolaitoksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle on vuoden 1999 valtiopäivillä annettu hallituksen esitys n:o 177/1999 vp laiksi rajavartiolaitoksesta annetun lain muuttamisesta. Nyt koolla oleva

eduskunta, jolle perustuslakivaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 4/2000 vp, on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

rajavartiolaitoksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajavartiolaitoksesta 12 päivänä maaliskuuta 1999 annetun lain (320/1999) 1 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti, 7 §:n 2 momentti, 48 §:n 3 momentti, 49 §:n 2 ja 3 momentti, 64 §:n 1 momentti ja 67 § sekä
lisätään lakiin uusi 47 a, 48 a ja 48 b §, 49 §:ään uusi 4 momentti sekä lakiin uusi 50 a § seuraavasti:

1 §

Asema ja kokoonpano

Rajavartiolaitos kuuluu Suomen sisäiseen turvallisuusjärjestelmään ja on samalla myös ulkoisen turvallisuusjärjestelmän osa. Rajavartiolaitoksen ylin johto ja valvonta kuuluu sisäasiainministeriölle, jollei tässä laissa sotilaskäskeysiöiden osalta toisin säädetä.

3 §

Rajavartiolaitoksen välitön johto ja rajavartioviranomaiset

Rajavartiolaitoksen välitön johto ja valvonta kuuluu rajavartiolaitoksen päällikölle. Rajavartiolaitoksen päälliköllä on oikeus ratkaista esittelystä rajavartiolaitosta ja sen toimialaa koskevat hallintoasiat, jollei niitä

säädetä muun viranomaisen ratkaistaviksi. Rajavartiolaitoksen päälliköllä on oikeus ottaa ratkaistavakseen muun rajavartioviranomaisen ratkaistavaksi säädetty asia.

7 §

Sotilaallisen maanpuolustuksen tehtävät

Puolustusvalmiuden vaatiessa rajajoukot tai niiden osia voidaan tasavallan presidentin asetuksella liittää puolustusvoimiin.

47 a §

Käännytettävän ulkomaalaisen henkilön käsittely

Jos ulkomaalaisen henkilön käännättämistä koskevan päätöksen täytäntöönpano edellyt-

tää henkilön kuljettamista 4 §:ssä tarkoitettua rajanylityspaikalta tai muulta rajavartiolaitoksen valvonta-alueella olevalta paikalta rajanylityspaikalle sellaisen alueen kautta, joka ei kuulu rajavartiolaitoksen valvonta-alueeseen, rajavartiomiehellä on kuljetusta varten rajavartiolaitoksen valvonta-alueen ulkopuolella sama toimivalta kuin valvonta-alueella.

48 §

Vapautensa menettäneen henkilön käsittely

Rajavartiomiehellä on kiinniotetun tai pidätetyn taikka muutoin lain nojalla vapautensa menettäneen henkilön poliisille luovuttamista varten tarpeellisen kuljettamisen osalta sama toimivalta rajavartiolaitoksen valvonta-alueen ulkopuolella kuin valvonta-alueellakin. Jos poliisi ei voi muiden virkatehtäviensä tai muun syyn vuoksi ottaa 1 tai 2 momentissa tarkoitettua henkilöä heti haltuunsa, häntä saadaan säilyttää tilapäisesti rajavartiolaitoksen hallinnassa olevissa rajanylityspaikan tiloissa tai vapaudenmenettämipaikkaa lähinnä olevassa rajavartiolaitoksen yksikössä, kuitenkin enintään 24 tuntia vapauden menettämisestä.

6 luku

Erinäiset säännökset

48 a §

Rajavartiolaitoksen sotilaskäskyasiat

Tasavallan presidentti päättää rajajoukkojen puolustusvalmiuden merkittävistä muutoksista sekä muista rajavartiolaitoksen sotilaallisia maanpuolustustehtäviä koskevista laajakantoisista tai periaatteellisesti merkittävistä rajavartiolaitoksen sotilaskäskyasioista. Presidentti päättää sotilaskäskyasiana myös rajavartiolaitoksessa palvelevan henkilön ylentämisestä upseerin, erikoisupseerin ja opistoupseerin sotilasarvoon.

Presidentti voi ottaa päätettäväkseen rajavartiolaitoksen päällikön tai muun sotilas-

esimiehen ratkaistavaksi osoitetun sotilaskäskyasian. Rajavartiolaitoksen päällikön tulee antaa tietoja presidentille ja sisäasiainministerille sotilasesimiesten toimivaltaan kuuluvista merkittävistä sotilaskäskyasioista.

Rajavartiolaitoksen päällikkö ratkaisee muut kuin presidentin päätettävät sotilaskäskyasiat, jollei niitä ole säädetty tai määrätty muun sotilasesimiehen ratkaistavaksi. Sotilasesimies voi ottaa päätettäväkseen alaisensa ratkaistavaksi osoitetun sotilaskäskyasian.

Rajavartiolaitoksen päällikön ja hänen alaistensa sotilasesimiesten välisestä toimivallanjaosta sotilaskäskyasioissa ja sotilaskäskyasioiden käsittelyjärjestyksestä rajavartiolaitoksessa säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

48 b §

Tasavallan presidentin päätöksenteko rajavartiolaitoksen sotilaskäskyasioissa

Tasavallan presidentti tekee päätökset rajavartiolaitoksen sotilaskäskyasioissa sisäasiainministerin esittelystä valtioneuvoston ulkopuolella. Päätökset varmentaa sisäasiainministeri. Asiaa esiteltäessä pääministerillä on oikeus olla läsnä ja lausua käsityksensä siitä.

Presidentti voi omasta aloitteestaan tai sisäasiainministerin esityksestä siirtää sotilaskäskyasian presidentin valtioneuvostossa ratkaistavaksi. Tällöin presidentti päättää asiasta sisäasiainministerin esittelystä ilman valtioneuvoston ratkaisuehdotusta.

49 §

Virat ja sotilasvirkaan nimittäminen

Tasavallan presidentti nimittää virkaan rajavartiolaitoksen päällikön, rajavartiolaitoksen apulaispäällikön, kenraalimajurin ja kontra-amiraalin. Tasavallan presidentti tekee nimittämistä koskevan päätöksen valtioneuvostossa sen ratkaisuehdotuksesta.

Muut rajavartiolaitoksen upseerit presidentti nimittää virkaan sisäasiainministerin esittelystä 48 b §:n 1 momentissa säädettyä menettelyssä.

Muuhun rajavartiolaitoksen virkaan nimityksistä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

50 a §

Tehtävään määräävä viranomainen

Tasavallan presidentti määrää valtioneuvostossa sen ratkaisuehdotuksesta 49 §:n 2 momentissa tarkoitetun virkamiehen tehtävään.

Muun kuin 1 momentissa tarkoitetun upseerin samoin kuin muun rajavartiolaitoksen sotilasvirassa palvelevan virkamiehen tehtävään määräämisestä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Toimivallasta määrätä rajavartiolaitoksen siviilivirassa palveleva virkamies tehtävään säädetään valtioneuvoston asetuksella.

64 §

Haitan ja vahingon korvaaminen

Rajavartiolaitoksen esikunta myöntää ja suorittaa korvauksen 14 ja 63 §:ssä tarkoitusta haitasta ja vahingosta.

67 §

Tarkemmat säännökset

Tasavallan presidentin asetuksella säädetään:

- 1) sotilas- ja palvelusarvoista sekä sotilasarvoon ylentämisen ja palvelusarvon antamisen perusteista; sekä
- 2) rajavartiolaitoksen virkapuvusta, tunnus-kuvasta, ansiorististä ja ansiomitalista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään:

1) rajavartiolaitoksen tarkemmasta kokoonpanosta sekä rajavartiolaitoksen esikunnan, rajavartioston, merivartioston ja rajavartiolaitoksen muun yksikön tehtävistä;

2) rajavartiomiehen virkamerkistä ja tarvittaessa voimankäyttö- ja suojavälineistä sekä muusta varustuksesta;

3) oikeudesta järjestää rajavartiolaitoksen virkamiehille maksutonta sairaanhoitoa;

4) rajavartiolaitoksessa annettavan koulutuksen järjestelyistä, oppilasvalintamenettelystä, oppiaineista, tutkintovaatimuksista, arvostelumenettelystä sekä koulutukseen osallistuvien virkamiesten opiskelun keskeyttämisestä; sekä

5) poliisin, tullilaitoksen ja rajavartiolaitoksen tehtävien yhteensovittamisesta sekä näiden viranomaisten keskinäisestä yhteistoiminnasta ja virka-apumenettelystä.

Sisäasiainministeriö voi antaa asetuksella tarkempia säännöksiä menettelystä kiinni otettujen tai muutoin vapautensa menettäneiden henkilöiden käsittelyssä, haltuun otetun omaisuuden säilyttämisessä, kulkuneuvon pysäyttämässä ja voimakeinojen käyttämisessä samoin kuin rajavartiolaitoksen annettavaa virka-apua koskevasta menettelystä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 21 päivänä helmikuuta 2000

